

Warszawa, 14-10-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.512.15.2022.MC

Pan

Marcin Warchoł

Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości

ePUAP

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na Pana pismo z dnia 3 października 2022 roku (znak DPG-III.437.1.2022), przy którym przekazany został do zaopiniowania projekt ustawy o działalności windykacyjnej i zawodzie windykatora (UD435), działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), przedstawiam uprzejmie uwagi Rzecznika Praw Obywatelskich do tego projektu, wnosząc o ich ewentualne wykorzystanie podczas prac legislacyjnych.

Tytułem wstępu pragnę podkreślić, że z dużym zadowoleniem przyjąłem do wiadomości wdrożenie prac nad przedmiotowym projektem, bowiem brak kompleksowej regulacji prawnej dotyczącej działalności windykacyjnej w praktyce pozbawia osoby zobowiązane w toku pozaegzekucyjnej windykacji możliwości obrony swoich praw, o czym świadczą liczne skargi wpływające corocznie do Biura RPO.

Przedstawiony projekt ustawy oceniam bardzo pozytywnie. Jednakże, w trakcie analiz powziąłem wątpliwość, czy nie wymaga doprecyzowania przepis art. 13 ust. 1 pkt. 6 projektu ustawy. Zgodnie z nim, o licencję windykatora może ubiegać się osoba,

która posiada wykształcenie średnie i ukończyła prowadzony przez szkołę wyższą kurs specjalistyczny obejmujący zagadnienia z podstaw prawa cywilnego, prawa karnego, postępowania cywilnego i postępowania karnego lub posiada wykształcenie wyższe.

Jak podnosi sam projektodawca, celem wprowadzanych regulacji jest to, aby o wydanie licencji zawodowej windykatora mogły ubiegać się osoby dające rękojmię należytego wykonania zawodu, charakteryzujące się wysokimi kompetencjami. Jedną z gwarancji prowadzenia czynności windykacyjnych wobec osób zobowiązanych w sposób nie naruszający ich praw jest odpowiednie przeszkolenie osób ubiegających się o licencję windykatora w zakresie prawa cywilnego i karnego. Bez wątpienia chociażby podstawowa wiedza z zakresu tych regulacji prawnych jest konieczna przy wykonywaniu zawodu windykatora. Niemniej jednak, moim zdaniem, projektowany przepis wydaje się w przedmiotowym zakresie nieprecyzyjny i nie odpowiada założeniom projektodawcy. Wynika z niego, że od osoby posiadającej wyższe wykształcenie, które jest ujęte w projektowanym przepisie ogólnie, nie jest wymagane potwierdzenie posiadania przeszkolenia w zakresie ww. zagadnień. Tymczasem kierunek studiów w szkole wyższej ukończony przez osobę ubiegającą się o licencję nie musi mieć związku z zagadnieniami z zakresu wyżej wymienionych dziedzin prawa. Samo wykształcenie wyższe może okazać się zatem niewystarczającą gwarancją odpowiednich kwalifikacji windykatorów, umożliwiających ochronę przed naruszaniem praw osób zobowiązanych.

Z tych samych powodów, w mojej ocenie warto rozważyć doprecyzowanie, przynajmniej na poziomie aktu wykonawczego, zakresu kursu specjalistycznego wymienionego w cytowanym wyżej przepisie poprzez określenie chociażby zakresu szkolenia, wymagań dotyczących treści oraz realizacji programu szkolenia, a także liczby godzin szkoleniowych wymaganych dla poszczególnych zagadnień z zakresu ww. dziedzin prawa.

Pragnę również nadmienić, że z zadowoleniem przyjmuję proponowane zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138 ze zm.; dalej: „k.k.”) polegające na wprowadzeniu nowych kwalifikowanych typów czynów zabronionych, zwłaszcza na dodaniu do art. 190a k.k. formy popełnienia tego czynu w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, co stanowi powrót do idei przepisów karnych, na które zwracał uwagę Rzecznik w wystąpieniu z dnia 18 października 2020 r. kierowanym do Ministra Sprawiedliwości (sprawa II.501.4.2020.MM, <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-za-karalnoscia-nekania-dluznikow-przez-firmy-windykacyjne>). Przyjęte rozwiązania prawne należy ocenić pozytywnie, bowiem

aktualnie obowiązujące przepisy karne w istocie nie pozwalają na dostateczną ochronę obywateli przed niedopuszczalnymi praktykami windykacyjnymi.

Podsumowując, jako Rzecznik Praw Obywatelskich wyrażam nadzieję, że uwagi przedstawione do projektowanej ustawy okażą się pomocne i zostaną uwzględnione na dalszym etapie prac legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/